

I EUROPA HAR MAN SIDEN 2007 TALT OM „KRISEN“
I FRANKRIG ER DET BEGREB BLEVET BRUGT DE SIDSTE 40 ÅR

FORTIDENS FRANSKE SYNDER

AF JON EGERIS KARSTOFT

Siden 1984 har Frankrig nærmest ualbrudt haft en arbejdsløshed på over 8 pct., i mange år endda svingende omkring de 10-24 pct. af Frankrigs unge under 25 år er arbejdsløse. Landets små og mellemstore virksomheder er skrøbelige og har svært ved at konkurrere globalt, og statskassen har kørt med underskud siden 1974.

Frankrig har brug for reformer. Og Europa har brug for reformer i Frankrig. I november 2012 havde The Economist et temanummer om Frankrig med overskriften „Tidsbomben, i midten af Europa“. I Frankrig blev man ikke just forelsket. Premierminister Ayrault kommenterede efterfølgende: „Overdrivelse, der kun er til for at sælge papir, imponerer på ingen måde Frankrig.“

Krisen i de sydeuropæiske lande har været alvorlig for EU, men hvis Frankrig, Europas næststørste økonomi, også kommer i vanskeligheder, er situationen hinsides kontrol. De gældsplagede lande i syd, der har været ofre for finansmarkederens nervøsitet, er i øvrigt i gang med reformer, man end ikke overvejer i Frankrig.

DET OFFENTLIGE UNDERSKUD

HER ER PROBLEMET: Frankrig har haft underskud siden 1974 og sidder nu tilbage med en offentlig gæld på over 90 pct. af BNP. Efter at eurokrisen har passeret Spanien og Italien, peger mange på Frankrig som det næste offer for finansmarkedernes nervøsitet. I 2012 havde Frankrig et

offentligt underskud på 4,5 pct. af BNP, men franskmændene låner dog fortsat til historisk lave renter.

HVAD HAR MAN GJORT FØR? Frankrig betaler for fortidens synder: Der er konsekvenserne af årtiers manglen på budgetdisciplin, som to økonomer konkluderede i Le Monde for to år siden. I 2010 begyndte Sarkozy dog på at formindske underskuddene med en kombination af øgede skatter og upopulære besparelser. Blandt andet har han hævet pensionsalderen og fastfrosset overførselsindkomsterne. Således fik han bragt underskuddet fra 7,1 pct. af BNP i 2010 til 5,2 pct. i 2012.

HVAD HOLLANDE VIL GØRE VED DET: Løbet af sin valgkamp og igen umiddelbart efter sin regerings tiltræden har Hollande lovet at bringe

de offentlige underskud ned til 4,5 pct. af BNP i 2012 og til 3 pct. i 2013, så landet igen overholder de europæiske aftaler. I 2012 lykkedes det

for hans regering at holde løftet (dog med et underskud på én milliard euro mere end det beløb, de havde angivet som målsætning). Dette skete ved en kombination af at fjerne de offentlige udgifter og hæve skatterne for de rigeste og virksomhederne. Regeringen har dog netop oplyst, at den ikke mener, den kan overholde sin målsætning om 3 pct. i 2013, grundet den lave vækst. På sin vej er præsidenten også stødt ind i problemer. Forfatningsrådet har underkendt Hollandes millionærskat på 75 pct. på lønninger over en million euro, og uden rådets vel-

signelse kan den ikke træde i kraft. Deres begrundelse var dog en teknisk detalje, og regeringen fastholder sin målsætning.

FREMTIDSUDSIGT: Regeringen baserede sin prognose for 2013 om et underskud på 3 pct. af BNP på et vækstsken på 0,8 pct. Såvel EU-Kommissionen som IMF finder dette skøn alt for optimistisk og regner med et underskud på 3,5 pct. af BNP. Regeringen har måttet bøje sig for dette ræsonnement og erkender, at de har været for optimistiske, men fastholder deres løfte om at nedbringe underskuddet til 0 inden for Hollands præsidentperiode, altså inden 2017. Jean Pisani-Ferry, tidligere økonomisk rådgiver for den socialdemokratiske premiermini-

ster Lionel Jospin, siger til RÆSON: „Indtil videre har regeringen hovedsageligt arbejdet på at øge indtægterne, altså hævet skatterne, men det kan man ikke blive ved med. Nu skal regeringen spare cirka 60 mia. euro væk, og det kan kun betyde én ting: besparelser på de store offentlige velfærdsprogrammer.“ Han ser det heller ikke for sandsynligt, at regeringen når sit mål, og forudser et tal mellem 3 og 4 pct.

DET BETYDER DET FOR EUROPA: „Det er helt afgørende for EU, at Frankrig får saneret de offentlige finanser, fordi landet har et budgetunderskud, som overstiger de grænser, der er sat op herfor i finansienspagten“, fastslår Peter Nedergaard, professor i statskundskab på

Københavns Universitet. „Samtidig er Frankrigs gæld efterhånden kommet så højt op, at landet risikerer italienske tilstande med høje rentesatser på statsobligationerne.“

„Hele Europa husker november 2003, hvor Frankrig og Tyskland gjorde fælles front for at undgå de straffe, de skulle have for at have forbrudt sig mod Stabilitetspagtens bud om et underskud på under 3 pct.,“ siger Jean Pisani-Ferry. „Nu, hvor regeringen har erklæret, at den ikke regner med at kunne komme under de 3 pct. i 2013, frygter hele Europa, at historien vil gentage sig.“

DET RIGIDE ARBEJDSMARKED

HER ER PROBLEMET: På det franske arbejdsmarked findes der to slags

ansættelsesforhold: de tidsbegrænsede og de tidsubegrænsede. Med de tidsbegrænsede følger en række privilegier, deriblandt at det indtil nu har været næsten umuligt at blive fyret. Tanken har været, at man igennem sit liv lægger ud med et par tidsbegrænsede kontrakter for så at ende med at få en tidsubegrænset. Systemet kommer fra en tid, hvor man i meget mindre grad end i dag skiftede arbejdsplads, men avancerede inden for samme virksomhed. I dag gør systemet det svært for de unge at trænge ind på arbejdsmarkedet og for de ældre at få et nyt job, hvis de først mister deres tidsbegrænsede kontrakter. Og frygten for at miste sine privilegier gør, at folk er mindre tilbøjelige til at skifte ar-

